

Remissvar: SOU 2023:59 Ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation samt SOU 2023:19 Statlig forskningsfinansiering Underlagsrapporter

---

Svenska Läkaresällskapet (SLS) är läkarkårens oberoende, vetenskapliga professionsorganisation, en ideell, partipolitiskt och fackligt obunden förening som organiserar runt 34 000 läkare från 56 medlemsföreningar. Vårt syfte är att verka för förbättrad hälsa och sjukvård genom att främja vetenskap, utbildning, etik och kvalitet.

SLS har getts tillfälle att lämna synpunkter på **betänkandet SOU 2023:59 ”Ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation”** och delbetänkandet **SOU 2023:19 ”Statlig forskningsfinansiering Underlagsrapporter”**. I beredningen av SLS svar har vi fått in särskilda synpunkter från *Svensk Kirurgisk Förening, Svensk Plastikkirurgisk Förening, Svensk Förening för Allmänmedicin, Svenska Sällskapet för Dermatologi och Venereologi*

SLS ser positivt på utredningens förslag och välkomnar en förenklad och tydligare struktur för extern statlig forskningsfinansiering. Utredningen föreslår en ny organisation med tre myndigheter, **Vetenskapsmyndigheten, Myndigheten för strategisk forskning** samt **Innovationsmyndigheten** för att finansiera framtidens forskning och innovation. Samtidigt avvecklas de nuvarande myndigheterna Formas, Forte, Vetenskapsrådet och Vinnova. **SLS ställer sig bakom utredningens förslag om ny organisation.** SLS anser att denna struktur bidrar med tydlighet gentemot forskare och innovatörer.

SLS har följande kommentarer om utredningens förslag om ny organisation: De paneler som ska prioritera forskningsområden inom **Vetenskapsmyndigheten bör ha en bred sammansättning med ett högre inslag av kliniska forskare.** Vetenskapsmyndigheten ska ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden och inom alla vetenskapsområden. De centrala uppgifterna för Vetenskapsmyndigheten är att främja den svenska grundforskningens kvalitet och förnyelse och att stödja forskarinitierad forskning, banbrytande forskning och forskningsinfrastruktur. Den ska hantera forskningsfinansiering inom alla vetenskapliga områden fördelade på sex ämnesområden; Medicin och hälsovetenskap är en av dessa där ”klinisk medicin” ingår.

I utredning framgår att Sverige har ett stort genomslag i antal högciterade artiklar inom området ”klinisk medicin”. Vetenskapsrådets särskilda satsning på finansiering av klinisk behandlingsforskning nämns inte någonstans. Utlysningarna föreslås kunna vara helt öppna eller riktade utifrån en särskild satsning. Om dessa satsningar även ska innefatta klinisk behandlingsforskning berörs inte. Historiskt har preklinisk forskning ofta prioriterats framför klinisk patientnära forskning, trots att den senare är

central för att skapa kunskap om de medicinska samhällsutmaningar som finns här och nu. **SLS önskar ett förtydligande kring hur satsningen på klinisk behandlingsforskning inom den nya Vetenskapsmyndigheten ska hanteras i framtiden.**

SLS anser att de rådgivande organ som ska definiera inriktning för forskningsfinansiering från Myndigheten för strategisk forskning bör ha en tydlig klinisk förankring samt en förankring i den nära vården. Ökad kunskap om primärvårdens utmaningar, samt nya innovativa lösningar på dessa utmaningar är centralt för att behålla och stärka befolkningens tillgång till vård av hög kvalitet i framtiden. Det är även viktigt att det finns en långsiktighet i de strategiska satsningarna så att det inte sker allt för snabba förändringar baserat på andra politiska överväganden än forskningsmässiga, som t.ex. det snabba borttagandet av medel för utvecklingsforskning.

Innovationsmyndigheten ska stå för en relativt sätt liten andel av den totala forskningsfinansieringen. Den beskrivning som ges ger intrycket av en myndighet som arbetar mer med abstrakta styrsystem och organisatoriska frågor, snarare än konkreta innovativa lösningar på aktuella samhällsproblem nära verksamheterna. Behovet av att finna innovativa sätt att implementera redan tillgänglig kunskap är stort och sannolikt växande framöver. **SLS anser att denna myndighet bör få en mer framträdande roll och att uppdraget samtidigt konkretiseras för att implementera nya forskningsrön i praktiken**, där den heltäckande betydelsen av innovation verkligen innefattar, dvs förutom uppfinningen även att omsätta idén till praktik. Med ett sådant förtydligande ser SLS att en större andel av den statliga forskningsfinansieringen kan fördelas under **Innovationsmyndigheten**. Om nuvarande beskrivning med ett mer abstrakt arbetssätt och inte konkret implementering av nya forskningsrön kvarstår ter det sig rimligt att myndigheten förfogar över en begränsad andel externa statliga forskningsmedel.

Vidare vill SLS kommentera utredningens förslag är att framtidens struktur för forskningsfinansiering utformas för att möta sju centrala behov:

- 1) att värna den fria forskningen
- 2) att stimulera internationellt framstående och banbrytande forskning
- 3) att säkra innovationsförmåga och kunskap för att lösa samhällsutmaningar
- 4) att bidra till forskningsanknuten utbildning och livslångt lärande
- 5) att ge förutsättning för internationella samarbeten
- 6) att ge en tydlig riktning och stärkt prioritering i systemet för forskning och innovation
- 7) att vara enkel och ha låga administrativa kostnader

SLS ställer sig bakom de övergripande behovsprinciperna för utformningen av den nya strukturen för forskningsfinansiering, och anser att ovanstående behov är centrala för att möta de utmaningar som svensk hälso- och sjukvård står inför under de kommande årtiondena. Vi har dock några synpunkter: Kanske har punkt två tidigare fått väga för tungt i debatten och prioriteringen av svensk forskning. Flera statliga utredningar har under det senaste decenniet påtalat vikten av en förflyttning från sjukhusbaserad vård, till en vård som finns närmre patienten samt mer egenvård. Stark primärvård och däribland allmänmedicinsk forskning kommer att vara essentiell för att möta de behov som uppstår när befolkningen åldras och lever allt längre med kroniska sjukdomar. Detta förutsätter starkare forskning som bygger på kunskap om vad som är effektivt från patienters och primärvårdens perspektiv (punkt 3), men också för att kunna utbilda framtidens sjukvårdspersonal (punkt 4). Prioriteringar av dessa forskningsområden kommer att krävas (punkt 6). SLS ser en potentiell konflikt mellan dessa behov och punkt två ovan, då sådan forskning sällan anses vara internationellt framstående och banbrytande, delvis för att forskning i primärvården är starkt beroende av samhällets struktur och organisation, och inte kan generaliseras fritt till andra länder. Den nya strukturen för forskningsfinansiering bör redan vid uppbyggnaden ta hänsyn till dessa erfarenheter.

Därmed anser SLS att forskning i primärvården, dess infrastruktur och förutsättningar är i behov av riktade satsningar och det bör särskilt påpekas i direktiv för de nya myndigheterna.

Sammanfattningsvis ser SLS således följande:

- SLS ser positivt på utredningens förslag och välkomnar en förenklad och tydligare struktur för extern statlig forskningsfinansiering.
- SLS anser att de paneler som ska prioritera forskningsområden inom Vetenskapsmyndigheten bör ha en bred sammansättning med ett högre inslag av kliniska forskare.
- SLS önskar ett förtydligande kring hur satsningen på klinisk behandlingsforskning inom den nya Vetenskapsmyndigheten ska hanteras i framtiden.
- SLS anser att de rådgivande organ som ska definiera inriktning för forskningsfinansiering från Myndigheten för strategisk forskning bör ha en tydlig klinisk förankring samt en förankring i den nära vården.
- SLS anser att den nya Innovationsmyndigheten bör få en mer framträdande roll och att uppdraget samtidigt konkretiseras för att stödja implementeringen av nya forskningsrön i praktiken.
- SLS anser att forskning i primärvården, dess infrastruktur och förutsättningar är i behov av riktade satsningar och det bör särskilt påpekas i direktiven för de nya myndigheterna.

För Svenska Läkaresällskapet

Tobias Alfvén
ordförande

Ola Winqvist
ordförande forskningsdelegationen

Bilagor:

Remissvar från SLS medlemsföreningar

Svensk kirurgisk förening,

Svensk Plastikkirurgisk förening

Svensk förening för allmänmedicin

Svenska sällskapet för Dermatologi och venerologi

Svensk Förening för Allmänmedicin välkomnar en förenklad struktur för extern statlig forskningsfinansiering. Utredningen föreslår att framtidens struktur för forskningsfinansiering utformas för att möta sju centrala behov: 1) att värna den fria forskningen, 2) att stimulera internationellt framstående och banbrytande forskning, 3) att säkra innovationsförmåga och kunskap för att lösa samhällsutmaningar, 4) att bidra till forskningsanknuten utbildning och livslångt lärande, 5) att ge förutsättning för internationella samarbeten, 6) att ge en tydlig riktning och stärkt prioritering i systemet för forskning och innovation, 7) att vara enkel och ha låga administrativa kostnader.

SFAM delar uppfattningen att dessa sju behov är centrala för att skapa stark svensk forskning. Vi anser att punkt tre, fyra och sex är centrala för att möta de utmaningar som svensk hälso- och sjukvård står inför kommande årtionden. Många gånger har punkt två fått väga för tungt i debatten och prioriteringen av svensk forskning tidigare. Stark primärvård och däribland allmänmedicinsk forskning kommer vara essentiell för att möta de behov som uppstår när befolkningen åldras och äldre lever allt längre med kroniska sjukdomar. Flera statliga utredningar har senaste decenniet påtalat vikten av en förflyttning från sjukhusbaserad vård, till vård som finns närmre patienten och mer egenvård. Detta förutsätter starkare forskning som bygger kunskap om vad som är effektivt från patienters och primärvårdens perspektiv (punkt 3), men också för att kunna utbilda framtidens sjukvårdspersonal (punkt 4). Prioriteringar av dessa forskningsområden kommer krävas (punkt 6). Vi ser en potentiell konflikt mellan dessa behov och punkt två ovan, då sådan forskning sällan anses vara internationellt framstående och banbrytande, delvis för att den är starkt beroende av samhällets struktur och organisation, och inte kan generaliseras fritt till andra länder. Den nya strukturen för forskningsfinansiering bör redan vid uppbyggnaden ta hänsyn till dessa erfarenheter.

Vetenskapsmyndigheten ska finansiera forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom alla vetenskapsområden. Prioritering av områden ska ske av vetenskapssamhället genom sakkunnigbedömningar via paneler sammansatta av forskare. Tematiska prioriteringar ska vara sällsynta. Myndigheten ska ge stöd till ”banbrytande” forskning. Denna myndighet ska fördela 8,7 miljarder (46%) av de totala anslagen per år.

Myndigheten för strategisk forskning ska finansiera ”forsknings- och innovationsaktiviteter” som är av stor betydelse för det svenska samhället och näringslivet. Myndigheten ansvarar för att den statliga forskningsfinansieringen har en inriktning så att bland annat den offentliga sektorns kunskaps- och kompetenskrav möts på kort och lång sikt. Myndigheten ska fördela 7,8 miljarder per år (44% av de totala anslagen) och därutöver forskningsfinansiering från andra myndigheter vars kärnuppdrag inte innefattar just finansiering. Myndigheten bör enligt utredningens förslag skapa rådgivande organ med behovsägare som ges stort inflytande över de satsningar som görs. Utredningen lyfter fram behovet av långsiktiga satsningar för att lösa komplicerade samhällsfrågor, samt stark samverkan med behovsägare och andra aktörer.

Innovationsmyndigheten ska stötta transformationen av samhället i en riktning som gör det möjligt att lösa utmaningar, samt stärka näringslivets konkurrenskraft. Myndigheten ska

stödja implementering av kunskap och idéer i samhället och näringslivet. Den är också en stödfunktion till statsförvaltning och ska stimulera tvärgående samarbeten mellan myndigheter och andra beslutsnivåer (stat-kommun-region) för att möta komplexa samhällsutmaningar. Myndigheten ska utveckla de traditionella sätten att välja projekt genom öppna utlysningar och nya former som tar mer hänsyn till mottagarnas prioriteringar, tidsplanering och möjligheter att medverka ska utformas. Myndigheten ska fördela 1,7 miljarder per år (10% av de totala anslagen).

SFAM anser att denna struktur bidrar med tydlighet gentemot forskare. Det är dock inte givet att den administrativa bördan minskar då denna främst beror på de administrativa krav som ställs på forskaren samt de administrativa stödets utformning, snarare än organisationsstrukturen i sig. Det är därmed mycket viktigt att myndigheten för strategisk forskning utvecklar de administrativa systemen i samråd med forskarsamhället och inte endast utgår från myndigheternas behov.

De paneler som ska prioritera forskningsområden inom Vetenskapsmyndigheten måste ha en bred sammansättning. Historiskt har preklinisk forskning ofta prioriterats framför klinisk patientnära forskning, trots att den senare är central för att skapa kunskap om de samhällsutmaningar som finns här och nu. Därmed anser SFAM att forskare inom allmänmedicin som är förankrade i primärvården ska delta i relevanta paneler. Annars finns en risk att panelerna får slagsida mot punkt två i de behov som listas ovan.

De rådgivande organ som ska definiera inriktning för forskningsfinansiering från Myndigheten för strategisk forskning måste också ha en tydlig förankring i primärvården. Som tidigare påtalat är ökad kunskap om primärvårdens utmaningar, samt nya innovativa lösningar på dessa utmaningar centralt för att behålla och stärka befolkningens tillgång till vård av hög kvalitet i framtiden. Behovsägarna bör i denna bemärkelse utgöras både av patienter, vårdgivare och andra samhällsinstanser som berörs av en väl fungerande primärvård.

Innovationsmyndigheten ska stå för en relativt sätt liten andel av den totala forskningsfinansieringen. Den beskrivning som ges ger intrycket av en myndighet som arbetar mer med abstrakta styrsystem och organisatoriska frågor, snarare än konkreta innovativa lösningar på aktuella samhällsproblem. Behovet av att finna innovativa sätt att implementera redan tillgänglig kunskap är stort och sannolikt växande framöver. SFAM anser att denna myndighet bör få en mer framträdande roll och att uppdraget samtidigt konkretiseras mot att implementera nya forskningsrön i praktiken. I så fall kan också en större andel av den statliga forskningsfinansieringen ligga under denna myndighet. Om nuvarande beskrivning med ett mer abstrakt arbetssätt och inte konkret implementering av nya forskningsrön kvarstår ter det sig rimligt att myndigheten förfogar över en begränsad andel externa statliga forskningsmedel.

Andreas Stomby
Docent och specialist i allmänmedicin
Vetenskaplig sekreterare
Svensk Förening för Allmänmedicin

Remissvar SOU 2023:59 från Svensk Kirurgisk förening

Slutbetänkande av Forskningsfinansieringsutredningen ”Ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation” föreslår att tre nya myndigheter inrättas: Vetenskapsmyndigheten, Myndigheten för strategisk forskning och Innovationsmyndigheten. Samtidigt avvecklas de nuvarande myndigheterna Formas, Forte, Vetenskapsrådet och Vinnova. Den externa forskningsfinansieringen vid Energimyndigheten upphör. Bakgrunden till utredningen är att den statliga forskningsfinansieringen är splittrad genom många aktörer som de ovan nämnda myndigheterna men även utlysningar från separata statliga myndigheter. De många aktörerna försvårar styrningen av den statliga finansiering och även för sökande av forskningsanslag. Utredningen har kartlagt de statliga forskningsfinansiärernas utlysningar och tilldelning och därtill genomfört ett antal intervjuer och hearings.

Utredningen fastslår att svensk forskning håller hög kvalitet, mätt som antalet citeringar. Men trots att den statliga finansieringen ökat de senaste decennierna har citeringar och genomslag inte ökat i samma utsträckning. Det är en av orsakerna till den utredningen utöver att regeringen önskar en mer enhetlig statlig forskningsfinansiering jämfört med dagens med flera statliga forskningsfinansiärer utöver de anslag som delas ut av myndigheter, tex Energimyndigheten.

De statliga forskningsfinansiärer som är av störst intresse för Svensk Kirurgisk Förening har varit Vetenskapsrådet och Vinnova och i viss utsträckning Forte. I utredning framgår att Sverige har ett stort genomslag i antal högciterade artiklar inom området ”klinisk medicin” – något som kontrasterar mot bedömningen att forskningsfinansieringen inte gett det genomslag som staten hoppats på. Vetenskapsrådets särskilda satsning på finansiering av Klinisk behandlingsforskning nämns inte någonstans. Om de öppna utlysningarna från Vetenskapsrådet till projektanslag har varit av betydelse för en mindre andel av forskningsaktiva kirurger, så har utlysningarna kring klinisk behandlingsforskning lockat desto fler och ett betydande antal har tilldelats medel.

Vetenskapsmyndigheten ska ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden och inom alla vetenskapsområden. De centrala uppgifterna för Vetenskapsmyndigheten är att främja den svenska grundforskningens kvalitet och förnyelse och att stödja forskarinitierad forskning, banbrytande forskning och forskningsinfrastruktur. Den ska hantera forskningsfinansiering inom alla vetenskapliga områden fördelade på sex ämnesområden; Medicin och hälsovetenskap är en av dessa och där ”klinisk medicin” ingår. Utlsysningarna föreslås kunna vara helt öppna eller riktade utifrån en särskild satsning. Om dessa satsningar även ska innefatta Klinisk behandlingsforskning berörs inte.

Svensk Kirurgisk Förening har i stort ej något att invända mot en förenkling av den statliga strukturen för forskningsfinansiering med färre myndigheter, men hade önskat *ett förtydligande kring hur satsningen på Kliniska behandlingsforskning inom Vetenskapsrådet ska hanteras i framtiden*. Det är särskilt angeläget mot bakgrund av att området ”klinisk medicin” är ett av de mest framstående områdena inom svensk forskning med gott genomslag.

Lisa Rydén ordförande Kommittén för Kirurgisk Forskning
Linus Axelsson, ordförande Svensk Kirurgisk förening

SVENSK PLASTIKKIRURGISK FÖRENING
SWEDISH ASSOCIATION OF PLASTIC SURGEONS

Remissvar från Svensk Plastikkirurgisk Förening avseende

SOU 2023:59 Ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation och SOU 2023:19 Statlig forskningsfinansiering Underlagsrapporter

Svensk Plastikkirurgisk Förening tackar för förtroendet att få lämna synpunkter på ovan rubricerade remisser. Svensk Plastikkirurgisk Förening tycker att remissförslagen är i helhet bra och har inga ytterligare synpunkter ur ett plastikkirurgiskt perspektiv.

För Svensk Plastikkirurgisk Förening;

Emma Wall

Facklig Sekreterare

Svensk Plastikkirurgisk Förening

Från: [Susanna Sandberg](#)
Till: [Tina Henriksson](#)
Ärende: Gällande SOU 2023:59 - Svar från SSDV
Datum: den 15 januari 2024 11:03:05

Hej,

Gällande:

[SOU 2023:59 Ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation och SOU 2023:19 Statlig forskningsfinansiering Underlagsrapporter](#) som hanteras i Utbildningsdepartementet.

Vet ej om vi svarat på detta redan.

Vi har diskuterat det i vår intressegrupp för forskning och grundutbildning och vårt svar är följande:

Vi tackar för förfrågan. Vi i intressegruppen har kommit fram till att vi inte har några synpunkter att framföra angående remissen (då universiteten redan har tillfrågats att besvara den).

Mvh

Susanna Sandberg, sekreterare i SSDV; Svenska sällskapet för dermatologi och venereologi

Vi har haft möte med gruppen under veckan och då i samband med mötet tittat på dokumentet och diskuterat. Vårt svar är följande:

Vi tackar för förfrågan. Vi i intressegruppen har kommit fram till att vi inte har några synpunkter att framföra angående remissen (då universiteten redan har tillfrågats att besvara den). "/Enikö